Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep.
0030 Oslo

Vår saksbehandler	Kopi til	Vår dato	Vår referanse	Deres referanse
Henrik Dahle		21.09.2021		

Høring av endringer i smittevernloven: Forlengelse av midlertidige forskriftshjemler om koronasertifikat, oppholdssted under innreisekarantene, samt isolering og begrensninger i bevegelsesfrihet for å forebygge eller motvirke overføring av SARS-CoV-2

Det vises til høringsbrev fra Helse og omsorgsdepartementet datert 10 september 2021. Unio er Norges største hovedorganisasjon for arbeidstakere med høyere utdanning. Vi har om lag 380 000 medlemmer fordelt på 13 medlemsforbund i offentlig og privat sektor. Unio takker for muligheten til å komme med innspill.

Departementet foreslår å forlenge hjemlene i smittevernloven § 4-3 andre og tredje ledd, § 4-3a og kapittel 4A som gir hjemmel for forskrifter om karantenehotell, isolering, smittekarantene og koronasertifikat. De midlertidige bestemmelsene oppheves 1. og 11. desember 2021, men foreslås nå forlenget til 1. juli 2022.

På grunn av svært kort høringsfrist har det vært utfordrende å få tilbakemeldinger fra de underliggende organisasjonene i Unio. Av den grunn vil ikke Unios høringssvar berøre alle enkeltheter i forslaget, men være uttrykk for vårt syn på et overordnet nivå. Vi viser også til vårt høringssvar sist temaet var oppe til politisk behandling.

Om regjeringens forslag
Unntaksbestemmelsene ble innført for å gjøre det mulig med strengere tiltak enn det som gjaldt før pandemien. Det er behovet for beredskap ved en eventuell forverring av situasjonen som er begrunnelsen for at regjeringen nå ønsker en forlengelse av unntakshjemlene. Det er viktig å kunne sette inn tiltak raskt hvis situasjonen endrer seg skriver departementet.

Regjeringen har varslet at de i morgen vil iverksette "En normal hverdag med økt beredskap" hvor de går fra en kontrollstrategi til en beredskapsstrategi, hvor lokale og nasjonale myndigheter vil følge nøye med på utviklingen. Unio mener at utviklingen i smittetrykket de siste ukene viser at pandemien er ikke over, selv om samfunnet nå åpnes opp.

Folkehelseinstituttet (FHI) og Helsedirektoratet skriver i sine innspill at pandemien har vært svært uforutsigbar. Det er usikkert hvordan viruset vil oppføre seg når de fleste er vaksinert, og hvor lenge vaksinene virker. Vaksinene er heller ikke 100 prosent effektive. Viruset sprer seg videre og kan gi små og større utbrudd også neste år. Selv om det nå er oppnådd god vaksinedekning i Norge, kan det komme nye virusvarianter som vaksinene virker dårligere mot. Da er det viktig å kunne sette inn tiltak raskt hvis situasjonen endrer seg. Derfor støtter vi departementet i at det er et behov for å ha unntakshjemler i beredskap, som gjør det mulig på kort varsel å iverksette strengere smitteverntiltak.

Imidlertid mener vi departementet bør foreta en grundigere vurdering av forskriftens ulike bestemmelser, og behovet for disse. Som departementet selv legger til grunn er isolering av bekreftet smittede «*et av de tiltakene det kan være behov for å ha over en lengre periode, også etter at samfunnet blir mer normalisert. Departementet mener at det i en periode fremover også kan være behov for karantene eller andre tiltak for personer som har hatt nærkontakt med smittede personer, som undersøkelser og testing.».*

Det er altså særlig reglene om isolering, karantene, og testing som det sannsynligvis er størst grunn for å videreføre med hensyn til utviklingen i smittesituasjonen.

Videre mener vi departementet bør foreta en grundigere vurdering av om det er nødvendig å forlenge hjemlene med seks måneder. Hjemlene som forlenges er svært inngripende, og hadde vært utenkelige begrensninger i en normalsituasjon. Selv uten disse forskriftshjemlene gir smittevernloven mulighet for inngripende tiltak for å avhjelpe en pandemi. Derfor mener vi at unntakshjemlene må vurderes oftere enn hvert halvår.

På denne bakgrunn støtter Unio en videreføring av forskriftshjemlene i en utvidet, men likevel avgrenset periode, all den tid vi ikke sikkert kan vite hvordan pandemien vil utvikle seg gjennom høsten og vinteren 2021/2022.

Vi ønsker å understreke at behovet for tiltakene reduseres etter hvert som befolkningen blir tilstrekkelig beskyttet gjennom vaksinering, og at det derfor skal mye til for at videreføring av tiltak vil være forholdsmessig. For å kunne støtte departementets forslag forutsetter Unio at hjemlene bare benyttes etter en grundig forholdsmessighetsvurdering i samsvar med de grunnleggende kravene til smitteverntiltak som er nedfelt i smittevernlovens § 1-5.

Vennlig hilsen
Unio

Jon Olav Bjergene
sekretariatssjef

Henrik Dahle
fagsjef og advokat